

आभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३८ / अंक : ३७ / २०७८ वैशाख ३ गते शुक्रबार / 16 Apr., 2021 / मूल्य रु. १०/-

भारतभरि राजा ज्ञानेन्द्रको चर्चै चर्चा

काठमाडौं। निरजनी अखाडाका पीठाधीश्वर कैलाशानन्द गिरी र कुम्मेला समितिको निस्तो मान्न हरिहर उपेक्षा पूर्वराजा ज्ञानेन्द्रलाई हिन्दु राजाका रूपमा स्वागत स्तकर र शाही स्नानमात्र गराइएन, रथयात्रा समेत गराइयो। २०६५ साल जेठ १५ गते गणतन्त्र कार्यान्वयन गरेपछि निषेध र विभेद गरेको मात्र होइन, नेताहरले नागाजुनबाट पनि निकाले धम्की दिइरहेका पूर्व राजा ज्ञानेन्द्र १३ वर्षमै यति धेरै चर्चामा आएका छन् कि नेपालमा समेत त्यसको प्रभाव सुख भएको छ। हुन त भारतकै कारण नेपालबाट राजतन्त्र समाप्त पारिएको हो। त्यही भारतले भूल स्वीकार गरेको सन्देश दिएको छ र भारतीय सेनाले समेत पूर्वराजा ज्ञानेन्द्रलाई होलिकोप्टरबाट पुष्पबृष्टि गरेको छ। प्रदेश सरकारले मात्र होइन, भारतको केन्द्रीय सरकारले समेत पूर्व राजा ज्ञानेन्द्रको सुरक्षा व्यवस्था सबै मिलाएको छ। धेरै

>>> बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanonline.com जा पानि पढ्न सकिन्छ।

समर्थन फिर्ता लिन प्रधानमन्त्रीको चुनौती

काठमाडौं। गत पुस ५ गते प्रतिनिधिसभाको विघटन पश्चात नेपाली कांग्रेस सहित तत्कालिन नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको दुई अध्यक्ष समेतका एक पुष्पकमल दाहाल र माधव नेपाल समूहले सर्वोच्च अदालतले प्रतिनिधिसभाको विघटनलाई बदर गरिएको खण्डमा एक हस्ता भित्र नयाँ सरकार निर्माण गर्न उद्घोष सडक आन्दोलनबाटे गरेका थिए। अदालतले फागुन ११ गते प्रतिनिधिसभाको विघटनलाई असम्बैधानिक भन्दै बदर गरिएदियो। अदालतले १३ दिन मित्रमा प्रतिनिधिसभाको बैठक बोलाउन निर्देशन समेत दियो। अदालतको आदेश अनुसार प्रतिनिधिसभाको बैठक बोलाइयो। तर प्रतिनिधिसभाको बैठकले कुनै निर्णय गर्न सकेको छैन।

अदालतले नै गत फागुन २३ गते तत्कालिन नेपाली एमाले र माओवादी केन्द्रको एकीकरण पश्चात गर्न गर्दै।

>>> बाँकी ८ पेजमा

जसपाको सर्त रेशम र मुद्दा फिर्ता

काठमाडौं। सरकार टिक्ने कि परिवर्तन हुने? सरकारको नेतृत्व फेरिए कि मध्यावधिमा जाने? यिनै प्रश्नमा अडकिएको नेपाली सत्ता राजनीतिमा जसपा मुख्य फ्याक्टर भएर उभिएको छ।

उपेन्द्र यादव र डा.बाबुराम भट्टराई प्रचण्ड-माधवतिर र महान् ठाकुर र राजेन्द्र महतो ओलीतिर लागेपछि जसपा अनिर्णयको बन्दी बनेको हो। जितिसुकै जसपालाई गाली गरे पनि सत्ता परिवर्तन गर्न चाहने प्रचण्ड माओवादीले सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिन नसक्नु अर्को नैतिकहिनता हो। कारण प्रचण्ड माओवादी भनिरहेको छ- प्रधानमन्त्री ओली प्रतिगामी हुन् भने किन समर्थन दिइरहेको?

जसपाको प्रश्न पनि यही छ कि पहिले समर्थन फिर्ता

>>> बाँकी ८ पेजमा

माधव समूहको दाहालसँग साँठगाँठ

काठमाडौं। पछिले समयमा केही तुला सञ्चार माध्यमहरू प्रधानमन्त्री केपी ओली नेतृत्वको सरकारका विरुद्ध खुलेर भ्रम सिर्जना गर्न लागि परेका छन्। सरकारले गरेका कामहरूलाई ओफेलमा पारेर जनतामा

भ्रम फैल्याउने काम समेत हुँदै आएको प्रष्ट रूपमै देखिएको छ। सञ्चार माध्यमको काम भनेको जनतालाई सही सूचना दिनु नै हो, त्यो विश्वव्यापी सिद्धान्त समेत हो। केपी ओली

>>> बाँकी ८ पेजमा

दाहाल कै कारण नयाँ सरकार निर्माण नहुने

काठमाडौं। माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले केही दिनयता देखि एउटै कुरा फलाकै आजनुभएको छ। संसदको पुर्नस्थापना हुँदा माधव नेपाललाई लड्डु खुवाएकै दिन उनले उद्घोष गरे अबको एक हप्ता मित्रमा प्रधानमन्त्री केपी ओलीको बर्हिगमन हुँच भनेर। तर संसद पुर्नस्थापना भएको भान्डे दुई महिना पुग्न लाग्दा पनि नयाँ सरकार बन्न सक्ने अस्था देखिएको छैन। संसद विघटन हुँदा प्रतिगमन भयो भन्ने दाहाल, नेपाल पक्षले किन आजसम्म कुनै ठोस निर्णय गर्न सकिरहेका छैनन्? कानुनी रूपमा माधव नेपाल नेकपा एमालैकै वरिष्ठ नेता रहेपनि एमालेलाई कमजोर अवस्थामा

>>> बाँकी ८ पेजमा

जसपा तटस्थ बसे निर्वाचनको बाटो खुल्ने

काठमाडौं। प्रधानमन्त्री केपी ओली नेतृत्वको सरकारले गत पुस ५ गते प्रतिनिधिसभा विघटन पश्चात सदक आन्दोलनमा गएका कांग्रेस, माधव नेपाल समूह र जनता समाजावादी पार्टीले त्यसको व्यापक विरोध गरेका थिए। सत्तामै रहेको माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले त सकडबाटे प्रतिनिधिसभाको पुर्नस्थापना गर्न धन्मै समेत दिएका थिए। त्यसबेला उनीह सत्तारूढ दलका अध्यक्ष समेत रहेका थिए। प्रतिनिधिसभा पुर्नस्थापना भए एक हप्ता मित्रमा नयाँ सरकार निर्माण गर्दै भन्दै अदालतलाई समेत धम्कीको भाषा प्रयोग गर्न दाहाल पछि परेका थिएन्। अदालतले फागुन

११ गते प्रतिनिधिसभाको विघटनलाई बदर गरिए। १३ दिन मित्रमा संसदको बैठक बोलाउन आदेश समेत अदालतले दियो। संसदको बैठक बस्यो। प्रतिनिधिसभा पाउने सम्भावना न्यून रहेको छ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

समेत दलहरूले नयाँ सरकार निर्माण गर्न सकेका छैनन्। सत्तामा समिकरण बदल्ने प्रयास भईरहेपनि त्यसले सार्थकता पाउने सम्भावना न्यून रहेको छ।

Drive Your Life

• Loan Tenure upto 8 Years • Competitive Interest Rate

Prabhu Building, Babarmahal, Post Box No.19441
+977-1-4788500 | +977-1-4780588,
Email: info@prabhubank.com | www.prabhubank.com
Toll Free No.: 16600107777

The Naxalite movement in India

Mr Kabir

India, dominated by politicians from the Hindi heartland, has been using brutal force mercilessly against any move to free Assam, Kashmir, Khalistan, Mizoram, Nagaland, Tamil Nadu, Tripura, Arunachal Pradesh, Meghalaya and Manipur. These states are rocked by a large number of armed and violent rebellions, some seeking separate states, some fighting for autonomy, while Maoists, also known as Naxalites or Naxals, have accelerated the Naxalite Movement.

Recently, Indian media reported, "Indian security forces launched a massive anti-Naxal operation in the Bijapur-Sukma areas of Chhattisgarh...a stronghold of the left-wing... officials confirmed that a group of an estimated 400 Maoists had ambushed the forces, leading to the killing of at least 22 personnel of the security forces and injuring 30 others, while many are still missing...The operation was carried out by India's Central Reserve Police Force's elite CoBRA unit, the District Reserve Guard and the Special Task Force".

In recent years, the Maoists have intensified their struggle by attacking Indian officials and their installations. In this context, Indian media admitted

that Maoists have entered cities, expanding their activities against the Indian union. On April 22-23, 2018, at least 39 Maoists were killed in an alleged encounter with Indian security forces in the district Gadchiroli. The Maoists, accepting the loss, had vowed to take revenge. Local human rights organisations had raised questions on the authenticity of the Gadchiroli incident mentioning that "not a single police personnel received injuries." They termed it a planned mass murder and a cold-blooded killing of the Maoists.

According to BBC, "In response to the atrocities of the Indian police, Maoist rebels had blown up culverts and cut electricity to railways in various regions during two-day strike."

However, the Maoist uprising is the second major freedom movement after that of Indian Illegally Occupied Kashmir (IIOK). Maoists inhabit an area known as the 'Red Corridor', which stretches from West Bengal to Karnataka state in the southwest. Former Indian Prime Minister Manmohan Singh had called the Maoist insurrection, "the single biggest internal-security challenge", whereas, Home Secretary G K Pillai had reiterated the magnitude of this threat by

stating that the Maoists want to completely overthrow the Indian state by 2050.

India's Maoist-insurgency became progressively more lethal—1003 people were killed in 2010, 908 in 2009 and 721 in 2008. Particularly, in 2010, new operations of the Indian security forces exposed the failure of India's anti-Maoist war.

Meanwhile, New Delhi offered peace talks after the Maoist insurgents ambushed a

talks. The Maoist Movement, which claims the legacy of the Communist Party of India founded in Calcutta, was initially started by its leader, Mupala Luxman Rao in 1969 in the form of a peasant uprising in West Bengal, protesting against big Hindu landlords who left no stone unturned in molesting poor people through their maltreatment such as forced labour, minimum wages, maximum work, unlawful torture

bus on May 17, 2010 that killed 45 police officers and civilians who were returning after an operation, killing two Maoists. Ramanna, a Maoist leader in Chhattisgarh state rejected the offer, saying that the government should first withdraw thousands of paramilitary soldiers, and create peaceful conditions for

and even killings—the evils one could note prior to the French Revolution of 1789 when feudal lords had practised similar injustices on farmers.

The Naxalite-Maoists are liberators, representing landless farmers and downtrodden masses who have been entangled in a vicious circle of poverty, misery

and deprivation. Owing to various inequalities, they have appealed to the sentiments of the helpless poor.

According to a report, "Out of a total 1.17 billion population, over 39 percent of dispossessed Indians, living below the poverty line are hopeful that Maoists would bring a change in their wretched lives." But, instead of redressing the grievances of the peasants and workers, Indian security forces, in connivance with the rich-dominated society used brutal tactics in crushing the Maoists' struggle. The Naxalites had no choice but to continue an armed struggle for their genuine rights.

Surprisingly, Indian rulers have accused China of backing the Maoists' guerrilla warfare. Some Indian high officials misperceive that Beijing supplies arms and ammunition to the Maoists. With the covert support of Indian intelligence agency RAW, Indians also propagate that there are secret training camps in China, which teach tactics of guerrilla warfare to the Maoists.

Notably, in 2015, Indian Central Government finalised the raising of Indian Reserve Police Battalions (IRBPs) in IIOK and Naxal/Maoist hit states. Now, IRBPs have totally failed in suppressing insurgency in these regions. Nonetheless, India's counterinsurgency strategy—especially to crush the Naxalite Movement—has badly failed.

Internationalization of India's Anti-Muslim Bigotry

Mr Kabir

With the advent of social media, it is much difficult for rulers and politicians to speak lies and to hide information. In this regard, despite twisting the facts, under the regime of Prime Minister Narendra Modi, India's religious bigotry has continued unabated against the religious minorities, especially the Muslims. In this respect, the United States Commission on International Religious Freedom (USCIRF) in its annual report released on April 28, this year, recommended that the State Department should designate India as Country of Particular Concern (CPC), for "engaging in and tolerating systematic, ongoing, and egregious religious freedom violations, as defined by the International Religious Freedom Act (IRFA)".

The independent US federal government commission also pushed for imposing targeted sanctions on Indian government agencies and officials responsible for severe violations of religious freedom by freezing those individuals' assets and/or barring their entry into the US under human rights-related financial and visa authorities. The USCIRF proposed allocating funding to support civil society in India to create a monitoring and early warning system in partnership—to challenge hate speech and confront religious-based hate crimes—incitement to violence.

The USCIRF report said: "In December 2019, parliament passed the CAA [Citizenship Amendment Act 2019]...a pathway to citizenship for non-Muslim migrants already

in India from Afghanistan, Bangladesh, and Pakistan by treating them as refugees fleeing religious persecution...The CAA would be even more problematic in conjunction with a nationwide NRC [National Register of Citizens], which could be modeled after the statewide NRC in Assam, and is a goal outlined in the BJP's manifesto...this potentially exposes millions of Muslims to detention, deportation and statelessness...cow protection had been promoted as a key issue by the BJP and the Rashtriya Swayamsevak Sangh (RSS)...Lynch mobs, often organised over social media, have attacked minorities—including Muslims, Christians, and Dalits...Since the BJP came to power in 2014, there have been over 100 attacks...Empowered by anti-conversion laws and often with the police's complicity, Hindutva groups also conduct campaigns of harassment, social exclusion and violence against religious minorities...In August last year, India stripped the Muslim-majority occupied Jammu and Kashmir of its autonomy and imposed security measures, including restricting freedom of movement and assembly, cutting Internet and phone access, and arresting Kashmiri leaders, including religious leaders".

It is notable that under the guise of coronavirus, Indian rulers have been imposing various kinds of restrictions on the Muslims. Modi's government and the health ministry claimed that Muslims are spreading this virus. Availing this opportunity, Hindu extremists have set off a series of assaults against Muslims across the country. In the recent past, Al Jazeera, The New York Times and Time magazine

reported: "Muslims have been beaten up, nearly lynched, run out of their neighborhoods or attacked in mosques...Hindu extremists are scapegoating the country's entire Muslim population for deliberately spreading the virus through "corona jihad, Indian hospitals segregate Muslim and Hindu coronavirus patients...In what many are calling a case of "apartheid" during a global pandemic...made separate wards for Hindu and Muslim patients. It is a decision of the government".

In this context, besides Pakistan, Indian fundamentalist rulers accused the Tablighi Jamaat of spreading coronavirus through their congregations, held in India, while since the remote past, their preachers have been holding congregations so as to why this deadly virus did not emerge.

In this connection, the Indian news website "ThePrint.in" pointed out: "COVID is an excuse to push Indian Muslims out of informal sector jobs...What Muslims are effectively facing now is a new form of concerted, deliberate economic marginalisation through blatant lies linking the community to the virus...Having been largely shut out of the formal sector, many Muslims depend on the informal sector and self-employment for their livelihood". While quoting the Gulf News, on April 28, 2020, "The Print.in" indicated: India's carefully cultivated Gulf policy has been at risk of unraveling over the past fortnight, with the Organisation of Islamic Cooperation (OIC), the Kuwaiti government, a UAE royal princess, and the Arab intelligentsia decrying hate speeches by Indian nationals accusing the Tablighi Jamaat of deliberately exacerbating the coronavirus pandemic as well as a crude tweet by a BJP MP on the

sexual impulses of Arab women".

Particularly, Al Jazeera wrote in April and May, this year: "Did those who commit crimes against humanity against Muslims in India and violate their rights think that Muslims will remain silent about these crimes and do not move politically, legally and economically against them? a statement by the general secretariat of the Kuwait Council of Ministers said...Earlier, on April 18, the OIC had issued a statement, urging India to take urgent steps to stop the growing tide of Islamophobia in the country...people in the Gulf countries felt outraged over the way Indian Muslims were being blamed for the coronavirus pandemic.... About 8.5 million Indians live and work in Gulf countries, a significant number of Hindus. In the past month, at least six Hindus working in the Gulf region have lost their jobs charged for their social media posts [Against the Muslims]...The level of hubris of the Hindutva fascists shocked people throughout the world, changing previously held opinions...Princess Hend al-Qassimi, a member of the UAE royal family, warned openly racist and discriminatory Indians in the Gulf that they will be fined and made to leave the country...there has been an unprecedented surge in Arabs openly criticising the growing anti-Muslim rhetoric in India...several prominent activists in the Gulf region turned to social media to highlight what they describe as "ill-treatment" of Muslims...Many of them are decrying the killing of Muslims without reason, while others have said the assault by the RSS—the BJP's parent body—on Muslims is unacceptable and

have labelled it a "terrorist" group that should be banned in the Gulf... a civil campaign had been started to highlight the malicious propaganda by BJP and the RSS against Muslims and to decrease business relations with India. Kuwait has appealed to the OIC to intervene in India to tackle anti-Muslim sentiment in the country". Meanwhile, taking cognizance of Modi-led religious discriminatory policies, the White House has unfollowed Premier Modi on Twitter sending the micro-blogging site into a frenzy over a possible souring of ties between the world leaders. It also unfollowed the Twitter handle of Indian President Ram Nath Kovind, the Prime Minister's office, as well as, the Indian embassy in the US. And responding to the US President Donald Trump's claim that he had seen evidence which indicated the coronavirus emerged from a virology institute in Wuhan, China—Beijing deliberately spread COVID-19, World Health Organization's (WHO) head of emergencies, Dr. Michael Ryan repeatedly said on May 2, 2020, that "we are assured that this virus is natural in origin."

Notably, COVID-19 which has affected the entire world does not see race, religion, colour, caste, creed, language, or borders before targeting any country. Its elimination needs global unity. But, it is regrettable that Modiji-led BJP, VHP and RSS, including other Hindu extremist parties are leading the racist Hindutva supremacists against the Muslims in the occupied Kashmir and across India. In fact, it is a primary part of Modi's belief system to persecute the Indian Muslims. Nonetheless, India's anti-Muslim bigotry has been internationalized.

कुहिएको फर्सी र तुहिएको लोकतन्त्र उस्तै भो

नीति निर्माता ।

यस्तालाई हामीले सिंहासन दिइरहेका छौं अनि हामीले सुशासनको अपेक्षा गर्ने ? सिस्तोको धारामा मलजल हालेर हामी सुन्तालाको फलाउन पसिना बुहाइरहेका छौं । यो गल्ली हो भनेर हामी आफै कहिले सचिवने ? हामी आफै नसच्चिएसम्म सडकदेखि सिंहदरवारसम्म, नदीदेखि न्यायालयसम्म शुद्धिकरण सम्भव छैन ।

यो टेन्सन, राष्ट्रिय रोग हो ।

देशमा राणा शासन थियो, डा. महेन्द्रप्रसाद श्रीवास्तव डाक्टर भएर स्वदेश आए । श्री ३ पद्मशमशेरले थाहा पाए र उनलाई लिन ६ घोडे बागी पठाएका थिए । डाक्टर श्रीवास्तवले महाराजको जय होस भनेर दर्शन गरेपछि पद्मशमशेरले नाडी तेस्याएर सोधेछन— मलाई जाँच त ?

फसाद पन्यो डाक्टरलाई । उनले नाडी समातेर भनिदिए— सरकारलाई टेन्सन छ ।

श्री ३ महाराजले भोलिपल्ट डाक्टर सिद्धिमणि आदी र डा. महेन्द्रप्रसाद दुबैलाई दरवारमा हाजिर हुन फर्मान जारी गरे । दुबै डाक्टर आएपछि श्री ३ महाराजले सोधे— ए डाक्टर सिद्धिमणि, महेन्द्रे त मलाई टेन्सन छ भन्छ नि । तिमीले मलाई किन नभनेको ?

माफ बक्सियोस् महाराज, टेन्सन बढेको छैन, ठीक हुन्छ ।

फण्डे होलाकीले बुलाकी लाको, बुलाकीले नाकै खाको । ज्यान बाँच्यो, समस्या टच्यो ।

आज सिंहदरवार र शीतल निवासका श्री ६ महाराज, महारानीलाई कसरी रजगज गरिरहने, कसरी आफ्नो गुट बलियो पार्ने, कसरी बढीभन्दा बढी प्रभावशाली बनेर सुख भोग्ने टेन्सन छ । यो टेन्सन (तनाव) ले राजनीतिलाई गल्लीको भट्टीजस्तो, अर्धपागल नगरवधु बनाइरहेको छ । सत्य बताइदिने कुनै डाक्टर महेन्द्रप्रसाद श्रीवास्तवहरू छैनन् । विवेक सबैमा छ, आवाज सबैको छ तर कसैमित्रको वाणी बोल्दैन, चेतना कोही

खोल्दैनन, लोकतन्त्र तुहियो ।

तुहिनु अर्थात् खेरजानु । लोकले लोकका लागि ल्याएको लोकतन्त्र नेता र प्रभावशालीहरूले खोरिया र मौजा बनाएपछि खेर गयो लोकतन्त्र । भनिन्छ, अधिको तीतो, पछिको मीठो । लोकतन्त्र अधि पनि शोक, पछि पनि शोक बन्यो । जनताले पशुको जस्तो चिल्ला र चर्का बोलीलाई मीठो मसिने भनिदिनुपर्न भयो । मान्छेको जस्तो वाणी सुन्न पाइदैन लोकतन्त्रमा । मान्छेको जस्तो

नेता छन्, नेतामा हुनैपर्ने नीति— शिक्षा, नैतिक—शिक्षा, सैन्य—शिक्षा, व्यूह—शिक्षा, राजनीतिक—शिक्षा शून्य छ । अशिक्षितको नेतृत्वमा दुर्गम्य छ, सुनौलो पद्धति दुर्गम्यित हुनपुयो । अपरम्पार महत्वको माटोमाथि नेताहरू गन्धे भारमात्र छन् ।

३ करोड जनसंख्या भएको नेपाल, ६२ लाख नागरिक रोजी रोटी, अवसरका लागि विदेशीका छन् । २ करोड ३८ लाख जनसंख्याका लागि ७ सय ६१

कागजको खोस्टो भइसक्यो । न्यारिज खेलको मालजस्तो जसले जसरी पनि अर्थाए हुने । यस्तो संविधानले सुखी नेपाली, समृद्ध नेपाल बनाउने ? आठौ आन्धर्य हो यो, जुन कहिल्यै पूरा हुन्न ।

राजनीति जति नाङ्गिए हुन्छ, जसले जसलाई जति नङ्ग्याए हुन्छ । न राजकाजमा नीति छ, न राजनीतिमा नैतिकता ? संविधान अनैतिक किराले कोपरेको दस्तावेज बन्यो ।

लोकतन्त्र लोकमत, लोकइच्छा, लोकअपेक्षा, लोकसुभाव, लोकबल र लोकाचारको लक्षणरेखालाई सबैले मान्युपर्न पद्धति हो । ब्राह्मचारी टाउको उठाएर हिँड्छ, दुराचारी आफै पुरिनेगरी माला लगाएर धुम्छ, मान्छेदेखि माटोसम्मका बलात्कारीहरूको मान सम्मान हुन्छ, जयजयकार गर्ने हामी नै हौं, हामी दास नभए के हौं ?

अपराधीहरू लाठसाहेब हुन्, हामी तिनका रैती । तिनले भनेको मान्युपर्न, तिनको राजनीति बचाइदिने कमेया । तिनै सिद्धान्तहीन, निष्ठाहीन नेताहरू भन्छन्— लोकतन्त्र ल्यायौ, लोकतन्त्र आयो । लोकतन्त्रमा मान्छे मरिरहेको देखेर पनि यस्तो बोल्ने ? यसरी बोलेको वाणी मान्छेकै हो त ?

लोक धरधरी आँसु चुहाएर रोइरहेको छ, कहाँ आयो लोकतन्त्र ?

जो समाजवादको सपना देख्यो, उ सोम शर्मा बनिरहेको छ । जो संसदलाई बोकाको टाउको देखाएर कुकुरको मासु बेच्ने थलो भन्यो, उ बोकाको टाउको देखाएर कुकुर बेचिरहेको छ । हामी प्रश्न गर्न सक्दैनौ, हामी कसरी लोकतन्त्रवादी होै ?

दैनिक ५० लाखको युँदपाक र पुष्टकारी विक्रीहुने न्यूरोड गेटको श्रीकृष्ण युदपाक भण्डारभन्दा पवित्र के थियो होला तर अनुसन्धान गर्दा दिशा, पिसाव र खकारसमेत मिसाइएको भेटियो । देशको निधारमा लोकतन्त्रको चहकिलो साइनबोर्ड त भुण्डिएको छ, यही साइनबोर्ड मुनी आपराधिक व्यवसाय गूँगो »» बाँकी ६ पेजमा

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

प्रकृतिले किन जनावरलाई आवाजामात्र दियो, मान्छेमा नवरस, नवरङ्ग र नवरकरका वाणीहरू विद्यमान छन् ? यस्तो तुहिएको जारी र तुहिएको अगुवाहरूले बुझेनन् । हामीमा असभ्यता मौलाउनु र मानवताको हत्या भइरहनुको जरा यही हो । त्यसैले त समस्या बहुला कुकुर भएर घर, समाज, देश र हाम्रो सभ्यतालाई लेखिरहेछ, समस्यासँग जुँझे जब्बर साहस हामीमा कहिले पनि आएन । समस्याले हामीलाई टोकिरहेछ र हामी रगताम्मे भएर भागिरहेको छौ ।

जति भागिरहेछौ, समस्याले

हामी अदना नागरिक, जुनसुकै तह र तपकाका हाम्रा प्रतिनिधि पात्रहरू हुन्, तिनीहरूले कहिल्यै न्यायको पक्षमा उभिएका छन् ? जति अन्याय, विभेद, निषेध, समाजविरोधी क्रियाकलाप बढेका छन्, तिनका मूलद्वारा तिनै प्रतिनिधि पात्रहरू हुन् । चाहे ती नागरिक समाज, न्यायदाता, शासक, प्रशासक हुन् अथवा

साल्ट ट्रेडिङ फर्मेरिशन लिमिटेड

द्वारा प्रवर्द्धित

ग्राह्यांस

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाण्डर्डको भित्र बाहिर रक्वर कोट भै बीचमा रिस्टलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप

- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुनः प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुरक्त हनुहोस्

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पद्धत्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यौ ज्यूटै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले ससिक्यो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादर भरर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

सम्पादकीय

२०७८ हामी सबैको
लागि शुभ रहोस् ।

गत बुधवारदेखि हामीहरूले २०७७ लाई बिदा गरी नयाँ वर्ष तथा २०७८ लाई स्वागत गरेका छौं। २०७७ साल हामी नेपाली जनतालाई मात्र तभएर विश्व जनतालाई तै सकांटपूर्ण रहयो। विश्वमा फैलिएको कोभिड-१९ ले गर्दा लाखाँ मानिसले ज्यान गुमाउन पृच्यो। करोडौं जनता कोरोना भाइरसबाट पिडित बनेका छन्। नेपालमा समेत तीन हजार भन्दा बढी जनताले कोरोना भाइरसबाट ज्यान गुमाउनपृच्यो भने झफै तीन लाख जनता उत्तर रोगबाट संक्रमित भएका छन्। आजसम्म पनि उत्तर रोगका विरामीहरू रहेका छन्। अहिले कोरोना भाइरस प्रतिरोधका लागि औषधी र खोपहरू तयार भएपनि सबै मानिसहरूले सहज रूपमा खोप लगाउन पाएका छैनन्। विकसित मुलुकहरूमा समेत कोरोनाले दूसो प्रभाव पारेको छ भने हाम्रो जस्तो गरिब मुलुकहरूमा त्यस्को प्रत्यक्ष प्रभाव परिरहेको छ। हामी आशा एवं विश्वास गररै २०७८ सालभरीमा नेपाल लगायत विश्वभरवाटै उत्तर रोगबाट मक्त हन सक्नैँ। यहि हाम्रो कामना।

नेपाल लागायत विश्वमर्बाट उत्तर रागिबाट भुत्त हुन सका ! याहै हास्मा कमना !
कोरोना भाइरस अप्रत्यासीत रुपमा फैलिएकाले गर्दा विकास निमार्णका कार्यमा
प्रत्यक्ष असर पारेको छ । विकास निमार्णको बजेट कटौती गरी कोरोना भाइरसको
औषधी र खोप खरिद गर्न सरकार बाध्य भएको छ । यस्तो संकटपूर्ण अवस्थामा
सबै राजनितिक दलहरूले सरकारलाई विनाशर्त साथ दितुपर्ने बेलामा हामीकहाँ भने
राजनितिक दलहरू दलगत स्वार्थका लागि अधिक बढिरहेका छन् । दलगत र व्यक्तिगत
स्वार्थले गर्दा सत्ताधारी दल तत्कालीन नेपाल कम्युन्यट पार्टी भित्रको आन्तरिक दुन्दल्ले
गर्दा झफ्टै एकवर्ष अधिवेशी प्रधानमन्त्री केपी ओली तेतूको सरकार विरुद्ध नेकपाकै
अध्यक्ष सहितका वरिष्ठ नेताहरू सरकारका विरुद्ध खनिए । उनीहरूले पार्टी विभाजनको
अवस्थासम्म पुऱ्याएका थिए । गत कात्तिक २८ गते नेकपाका अध्यक्ष पुष्पकमल
दाहालले पार्टीका अर्का अध्यक्ष एंवं प्रधानमन्त्री केपी ओली शर्मा माथि १९ बुँदे गम्भीर
आरोप लगाउदै पार्टी सचिवालयमा आरोप पत्र तै दर्ता गरेपछि तत्कालीन नेकपाका
विभाजनको अवस्थामा पुगेका थियो । प्रधानमन्त्रीलाई पार्टी अध्यक्ष र प्रधानमन्त्रीबाटै
हटाउने नियोजित षडयन्त्र गरेपछि गत पुग ५ गते प्रधानमन्त्री ओलीले वाध्य भएर
प्रतिनिधिसभाको विघटन गरेका थिए । प्रतिनिधिसभाको विघटनपश्चात् दाहालसहित
माधव तेपाल, भलनाथ खनाल पक्ष विघटनको विरोध गर्दै सडक आन्दोलनमा गयो ।
आफैनै पार्टीका अध्यक्ष एंवं प्रधानमन्त्रीले गरेको निर्णयलाई उनीहरूले स्वीकार गर्न
सकेनन् । त्यसको एउटै कारण थियो व्यक्तिगत स्वार्थ पुरा नहुन । प्रतिनिधिहरूको
विघटनका विरुद्ध सर्वोच्च अदालतमा परेको रिट निवेदन माथि झफ्टै एक महिनासम्म
सर्वोच्च अदालतको सम्बैधानिक इजालसमा बहस पैरवी भयो । फारानु ११ गते
इजलासले प्रतिनिधिसभाको विघटनलाई असम्बैधानिक भन्दै विघटनलाई वदर गर्दै १३
दिन भित्रमा संसदको अधिवेशन बोलाउन आदेश दियो । सो आदेश अनुसार संसदको
बैठक बसेपनि आजसम्म संसदले कुनै महत्वपूर्ण कार्य गर्न सकेको छैन, सांसदहरूलाई
भत्ता खावाउने कार्य वाहके ।

तत्कालीन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र २०७५ साल जेठ ३ गते एकीकरण भएर नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी गठन भएको थियो । निर्वाचन आयोगले नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी पहिला तै दर्ता गरेको भएपनि फेरि त्यही नाममा केपी ओली र पुष्टकमल दाहाल अध्यक्ष रहेको नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी दर्ता गरिदिएपछि अर्को विवाद सिर्जना भयो । त्यो विवाद समेत सर्वोच्च अदालतमा पुरायो । पहिला तै दर्ता भएको नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका अध्यक्ष ऋषिराम कट्टेले अदालतमा दर्ता गरेको रिट निवेदन माथि सर्वोच्च अदालतले गत फागुन २३ गते निर्णय सुनाउँदै ओली दाहालले दर्ता गरेको नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको दर्ता तै खारेज गरिदिएपछि नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र अलग अलग अस्तित्वमा आएका छन् । अदालतको आदेशपछि नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रको अस्तित्व अलग अलग भएपनि नेकपा एमालेका वरिष्ठ नेता माधव नेपाल सहितका केही नेताहरू माओवादी केन्द्रलाई सहयोग पुने गरी अधिक बढेका छन् भने माओवादी केन्द्रका केही नेताहरू नेकपा एमालेमा प्रवेश छन् । नेपालको राजनीतिक क्षेत्रमा विगत केही वर्षीयिक संकटपूर्ण अवस्था देखिएको छ । खास गरेर, २०५१ सालदेखी राजनीतिक दलहरूमा विचलन आएको थियो । अहिले फेरि त्यसलाई दाहो-न्याउन खोजिएको छ ।

अहिले नेकपा एमालेको नेतृत्व केपी ओलीले गरि रहेका छन् भने उनको नेतृत्वमा सरकार सञ्चालन भईरहेको छ। सत्ताको वागडोर लिएको नेकपा एमालेभित्र तिव्र विवाद रहेका छ। केपी ओली र माधव नेपालबीचमा कहिल्यै राम्रो सम्बन्ध हुन नसकेका असर सरकार र पार्टी सञ्चालनमा समेत परेको छ। माधव नेपाल पक्ष माओवादी केन्द्रका अध्यक्षसँग राम्रो सम्बन्ध बढाउदै ओलीका विरुद्ध खलिएका छन्। राजनीतिक रूपमा माधव नेपाल नेकपा एमालेका निलिमित सांसद रहेका भएपनि उनले अहिले पनि पार्टी अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री माथि अनेक आरोप लगाउदै समानान्तर रूपमा पार्टी सञ्चालन गर्नका लागी मुलुक भर्मै समान्तर जिल्ला कमिटीहरू निमार्ण गर्न थालेका छन्। माधव नेपाल पक्षले र स्वयम् माधव नेपालले प्रधानमन्त्री ओलीलाई साथ दिनेहरू ओलीका दास भएको भन्दै तथानाम गाली गई हुडेका छन्। अन्य पार्टीका नेताहरूले लगाउन तसकेका आरोप माधव नेपाल पक्षले लगाउदै आएका छन्। यसरी २०७७ साल नेपाल र नेपाली जनताको लागिर अभिशाप जस्तै बनेको छ। राजनीतिक क्षेत्रमा विकृति त्याउने दल र तिनका नेताहरू नै हुन्। राजनीतिक दलहरूले कहिल्यै विकास निमार्णका बारेका छलफल चलाएका छैनन्। उनिहरूले पार्टीगत र व्यक्तिगत स्वार्थलाई मात्र हरेका हुनाले जनता भन्न बाध्य भएका छन्। राजनीतिक दलहरू नै जनताका लागि अभिशाप भए भनेर। २०७८ मा राजनीतिक विकृतिको अन्त्य होस् यही कामना २०७९ साल देश र जनतालाई अभिशाप भएपनि २०७९ सालमा देश र जनताका लागि शुभ रहोस्। २०७९ सालमा करैले पनि अनावश्यक रूपमा ज्यान गुमाउनु नपरोस्, विधि, विधान र संविधान अनुसार राज्य सञ्चालन होस् भन्दै हामी सम्पूर्ण नेपाली जनतालाई यहि शुभकामना। हाम्रा आदरणीय विज्ञापनदाता, पाठक र देश विशेषमा रहेका सम्पूर्ण नेपाली दाजुभाई तथा दिदीबहिनी, आमाबुबा प्रति २०७९ को मंगलमय शभकामना प्रकट गर्दछौं।

जसपाले समर्थन नगर्ने बहु पार्टी तटस्थ बस्न सक्ने

- देवेन्द्र चुडाल
endrachudal@gmail.com

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

र भट्टराईको मिलन भएको छ । त्यो मिलन नै रहस्यम बनेको छ ।

केही दिन पहिला पुष्टकमल दाहालले भारतको लागि कम्पटर्बल सरकार बनाउनु पर्न उद्घोष गरेपछि दाहाल र भट्टराईको मिलन भएको हो । दाहाल र भट्टराईलाई मिलाउन भारतीय शक्तिकेन्द्रहरू र भारतीय दुतावास नै सक्रिय भएको थियो । भारतका लागि कम्पटर्बल सरकार निर्माण गर्नुपर्ने अभियक्ति दाहालले दिएपछि त्यसको व्यापक विरोध भएको भएपनि दाहाल भट्टराई एकै ठाउँमा उभिनु भनेको भारतीय इच्छा नै हो । भट्टराईले दाहाललाई माओवादी केन्द्रका लडाकुहरू राखिएको शिविरमा भएको घोटला काण्डमा दाहालले तुलो रकम हिनामिना गरेको आरोप सार्वजनिक रूपमै लगाउँदै आएका थिए । अहिले पनि उक्त आरोपको अखिलायार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले छानविन गरिरहेको छ तर तिनै आरोप लगाउने व्यक्ति भट्टराई नै दाहालको पक्षमा उभिनु भनेको यी दुवै भारतीयहस्तको इच्छामा नाल्ने गरेको प्रमाणित भएन र ? नत्र आफैले भ्रष्टाचारी भनेका व्यक्तिको पछि लाग्नुको अर्थ के ? भट्टराईले प्रधानमन्त्री ओलीमाथि अनेक प्रकारका लाञ्छनाहरू लगाउँदै आएका छन् । कहिले भ्रष्टाचार त कहिले प्रतिगमनकारी । प्रतिनिधिसभाको विघटन ठीक थियो भने अहिले प्रमाणित हुँदै गएको छ । संविधान जिवितै छ, त्यही संविधान अनुसार सबै काम कारबाही चलेकै छन् । संसदको बैठक बसेको छ । संविधान धस्त पारियो भन्नुको कुनै औचित्य रहेन । संसदमा रहेको गणितीय हिसाब अनुसार संसद बेकम्पा भएको छ । संसदले कुनै ठोस निर्णय लिन सकेको छन् । सांसदहस्तलाई तलब भत्ता खुवाउने थलोमात्र हो त संसद ? सरकार ढाल्ने र बनाउने थलोको रूपमा सांसदलाई प्रयोग गरिने सम्भावना जिवितै रहेको छ । सरकार ढाल्ने र नयाँ बनाउने नाममा सांसदहस्तको खरिद विक्रिलाई रोकनुपनि संसद विघटनको आवश्यकता थियो । संसदले जनताले चाहेजस्तो काम गर्न नसकेको अवस्थामा संसद विघटन गरि ताजा जनादेश लिन्छु भन्नु कसरी प्रतिगमन हुन सक्छ ? चुनावमा जानु हुँदैन भन्ने दाहाल-भट्टराई चाँहि अग्रगमनकारी हुने अनि जनताकहाँ गएर ताजा जनादेश लिएर आौ भन्ने चाहि प्रतिगमनकारी हुने ? अदालतले संसदको विघटनलाई बदर गरिएपछि प्रतिनिधिसभाको बैठक बसेको छ तर त्यसले आजसम्म के काम गरेको त छ ? सांसदलाई भत्ता खुवाउने काम बाहेक अन्य कुनै काम गर्न सकेको छैन । आखिरी किन त ? यस्तो अर्थाहीन कामले गर्दा संसद विघटन गरी ताजा जनादेशमा जाने निर्णय ठीक सावित हुँदै गएको छ । संसदले आजसम्म जनताका समस्याका बारेमा एक शब्दसम्म छलफल र बहस गरेको सुनिएको छैन । न त कुनै पार्टीहस्तले नै त्यस विषयमा छलफल र बहस चलाएका छन् । जनता कोमिड १९ कोरोनाबाट पिडित भएका छन् । विकास निर्माणमा समेत अवरोध सिर्जना भएको छ । ओली नेतृत्वको सरकारले विकास निर्माणलाई तीव्रता दिँदै आएको छ । २०७२ सालमा गएको भूकम्पले धस्त भएका संरचनाहरू पुर्निर्माण हुँदै गएका छन् । सरकारले जनताले चाहेजति काम गर्न नसकेको सत्य हो । तर कामै नभएको चाँहि होइन । काम भएका छन, सरकारले आफूले गरेका कामको प्रचार प्रसार गर्न नसकेको हुनाले काम नदेखिएको मात्र हो । राजधानीको होटल र घरका कोठामा बसेर सरकार ढाल्ने र नयाँ सरकार निर्माण गर्ने बृह्यन्त्रकारीहस्तले सरकारले गरेका काम नदेख्नु ठीकै हो ।

एउटै कारण हो पार्टीका अध्यक्ष केपी ओली र पार्टीका वरिष्ठ नेता माधव नेपालबीचको सम्बन्ध राम्रो नहुनु । ओली र नेपालबीचको सम्बन्ध राम्रो नभएको फाइदा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष दाहालले उठाउन खोजेका हुनाले नै नेकपा एमालेभित्र विवाद उत्पन्न भएको हो । अध्यक्ष दाहालले अहिले पनि माधव नेपालसँग गोप्य रूपमा भेटघाट गरिरहेका छन् । एउटा पार्टीका नेताले अर्को पार्टीका नेतालाई गोप्य रूपमा भेटघाट गर्नुको अर्थ के ? माओवादी केन्द्रका वरिष्ठ नेताहस्तले आ आफ्नो सांसद पद नै गुमाएर भएपनि नेकपा एमालेमा प्रवेश गरेका छन् । उनीहस्तले सबैबन्दा धेरै भ्रष्टाचारी र षड्यन्त्रकारी पुष्टकमल दाहाल नै भएको आरोप लगाउँदै आएका छन् । दाहालले आफूलाई पुरानो पार्टी भक्तकाउन र नयाँ पार्टी बनाउन मन पर्ने भन्दै आएका हुनाले केपी ओलीलाई भ्रष्टाचार भन्नुभन्दा दाहाललाई भ्रष्टाचार भने उपयुक्त हुनेछ । दाहाल विगत ३२ वर्षदेखि टिके अध्यक्ष रहेकै आएका छन् । आफूसँगै जनयुद्ध लडेका मोहन बैद्य देखि बाबुराम भट्टराई हुँदै टोपबहादुर रायमाङ्गी, रामबहादुर थापा, लेखराज भट्ट, प्रभु साह सम्मलाई दाहालले पार्टीमा टिक्न दिएनन् । माओवादी केन्द्र भनेको दाहाल एण्ड कम्पनी जस्तो भएको छ । माओवादी केन्द्रमा आन्तरिक लोकतन्त्र छैन । दाहालको विरोध गर्नेको त्यहाँ खैराँत हुँदैन । त्यसै कारण पार्टीका वरिष्ठ नेताहस्तले सांसद पद नै गुमाएर भएपनि नेकपा एमालेमा प्रवेश गरेका हुन् । केन्द्रमा मात्र होइन प्रदेश सांसदहस्तले समेत पद नै गुमाएर भएपनि दाहालबाट मुक्ति लिएका छन् । दाहाल नेपाली राजनीतिमा त्यस्ता व्यक्ति हुन् उसले धोका नदिएको कोही छैनन् । स्व.गिरिजाप्रसाद कोइरालालाई पहिले राष्ट्रपति बनाउने भन्दै कोइरालालाई आफ्नो स्वार्थ पूरा गरे अन्त्यमा तिनै कोइरालालाई धोका दिए । त्यसैगरी शेर बहादुर देउवा, माधव नेपाल, भलनाथ खनाल हुँदै सबैलाई धोका दिए । बाबुराम भट्टराईलाई नौ महिना मै पद छोड्न बाध्य बनाउने तिनै दाहाल नै होइनन् र ? तिनै दाहालले नेपाली काग्रेसका वरिष्ठ नेता रामचन्द्र पौडेललाई आफ्नो पक्षमा लिएर काग्रेसभित्र खेल खोजेका छन् । त्यही कारण पौडेलले देउवालाई नयाँ सरकार बनाउने पहल गर्न पटक पटक आग्रह गरेका हुनाले सभापति देउवाले पार्टीको बैठकबाट नयाँ सरकार निर्माण गर्न पहल गर्ने र आफैनै नेतृत्वमा सरकार निर्माण गर्ने निर्णय गराएका छन् । पार्टीले निर्णय गरेपनि देउवाको आन्तरिक इच्छा भनेको ताजा जनादेश नै हो । अहिले कम्प्युनिष्टहस्त विभाजित भएको अवस्थामा काग्रेसले सत्ता खोज्नु भन्दा ताजा जनादेश लिन जानु नै उपयुक्त हुन सक्छ । तत्कालिन नेकपालाई जनताले भण्डै दुई तिहाई मत दिएका भएपनि नेकपाले सो मतलाई जोगाई राजन सकेन । नेकपाको दर्ता नै खारेज भयो । २०७५ साल जेष्ठ ३ मा एकीकरण भएको तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र २०७७ फागुन २३ गते अलग अलग भए । दुई तुला कम्प्युनिष्ट पार्टी एक भएर निर्वाचनमा गरेका हुनाले मात्र उनीहस्तले भण्डै दुई तिहाई मत पाएका हुन् । त्यसमा पनि केपी ओली पहिले पटक प्रधानमन्त्री बन्दा देखाएको राष्ट्रियताप्रतिको सद्भावले गर्दा र चुनावमा केपी ओली नै प्रधानमन्त्री बन्ने भन्ने जनतामा प्रचार गरिएको कारणले गर्दा मात्र नेकपाले भण्डै दुई तिहाई मत पाएको हो । अहिले अब त्यस्तो अवस्था छैन । दुई कम्प्युनिष्टहस्त अलग अलग भएका छन् । त्यही कारणले गर्दा ताजा जनादेशमा गएको खण्डमा नेपाली काग्रेस नै सबैबन्दा तुलो पार्टी बन्ने निश्चित जस्तै रहेको बेला काग्रेसले दाहालको पछि लाग्नु काग्रेसकै लागि आत्मघाती कदम हुन सक्छ ।

माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष दाहाललाई अब निर्वाचन जित्न सक्ने विश्वास नभएकै कारण उनले अब काग्रेस, माओवादी केन्द्र र जनता समाजवादी पार्टीले मोर्चाबन्दी गरेर निर्वाचनमा जानुपर्ने उद्घोष गरिसकेका छन् । संविधानसभाको पहिले निर्वाचनमा सबैबन्दा तुलो पार्टी भएको दाहालले नेतृत्व गरेको पार्टी दोस्रो संविधानसभाको निर्वाचनमा आईपुर्दा तेस्रो स्थानमा भरेको थियो । अहिलेको अवस्थामा निर्वाचन भए दाहालको नेतृत्वमा रहेको माओवादी केन्द्रले नराम्रो पराजय भोग्नुपर्ने अवस्था देखिएकोले दाहाल तत्काल निर्वाचनमा जान चाहिरहेका छैनन् । त्यसैले उनी जो सुकैसँग जे गरेर भएपनि नयाँ सरकार निर्माणकै लागि उद्ध रहेका भएपनि जसपाले दाहालको रणनीति राम्री बुझेको हुनाले दाहालको कदमलाई साथ दिन सक्ने सम्भावना देखिँदैन । यदि उपेन्द्र यादव र बाबुराम भट्टराईले देउवा दाहाललाई समर्थन गर्ने निर्णय गरे महन्थ ठाकुर र राजनेद महतो पक्षले उक्त निर्णयको विरोध गर्दै पार्टी नै विभाजन गराउन सक्ने सम्भावना

पाँचल्ली समयमा सत्ताधारा दल नकपा
एमाले पनि विवादाम रुमलिएको छ । त्यसको गद्बाटा ग पिणाङ्गा गराउना राख्ना राख्नापाना
देखिएको छ ।

पहिला हिन्दी गीत, संगीत सुन्ने आदत हटाउनु पर्छ

पदम राई, गायक

सांगीतिक क्षेत्रमा आफ्नो पृथक पहिचान बनाउन सफल गायक हुन पदम राई। छोटो समयमा गीतसंगीतको क्षेत्रमा पहिचान बनाउन सफल राईको पछिलो सिर्जना 'के गुलियो छ र सब्बर चिरी', 'पछि पछि लागेर', 'यसो हेरे पुवितिर' चर्चा छन्। 'मैची तारा २०६२' मा उक्तृष्ट ५ हुन सफल गायक राई 'ताप्लेजुड आइडल २०६१' का विजेता हुए। यो जन्म र यो जन्म २ नामक गीत एल्बन प्रकाशित गरेका राईका थुप्रै फुटकर गीतहरूले चर्चा पाएका छन्। सांगीतिक क्षेत्रमा आशालाभा र महगो पारिश्रमिक लिने मध्येका गायक राईसंग अभियान सानाहिका लागि गरेको कुराकानी:

० पछिलो समय नेपाली गीतसंगीतको अवस्था कस्तो देख्नुहोन्छ ?

गीतसंगीतको विकास राप्रै भइसेको छ। नयाँ पुराना बीच प्रतिस्पर्धा नै चल्ने गरेको छ जुन राम्रो पनि हो। नयाँ-नयाँ प्रविधि प्रयोगाले गीतलाई मिठास दिन सजिले भएको छ। यो मुख्य पक्ष हो। गायन पनि महगो बिद्यामा पर्न थालेको छ। गीत गाएमात्र भएम भिड्यो बनाउन पर्यो आर्थिक रूपले लिं कठिन हुन

थालेको छ। अरु त रामै छ।

० तपाईंलाई मनपर्ने कुनै गायक ?

नारायण गोपाल, प्रेमधर्ज प्रधान, अरुणा लामा, तारा देवी, अम्बर गुण्ड लगायतका मात्राहरूको गीत सुन्न और्ध्व मनपर्छ। उहाँहरूको आवाजमा भिन्न मिठास भईन्छ।

० तपाईंलाई कस्तो गीत मन पर्दै ?

सुन्नलाई सबै प्रकारको गीत सुन्न रुचाउँछ म। पुर्वेली भएर हो कि आधुनिक गीत गाउन मनपराउँछ। फिल्मी र पर्न गीतहरू पनि गाएको छु।

० अहिले बजारमा आएका गीत, संगीत कस्तो लाग्छ ?

मौलिक नेपाली शब्द भएका गीतले बजार पाउन मुश्किल छ। कस्तो गीतले मार्केट तताउँ भन्न गारो छ। त्यसैले अहिले बजारमा देखिएका गीत, संगीत यो नै हो भन्न कठिन छ। समयानुसार फड्को मारेको चाही राम्रो हो।

० विश्वको दाँजोमा नेपाली गीत, संगीतको तुलना गर्नुपर्दै ?

हामी गीत, संगीतको दायरा साँझुरो छ। हामीले पहिला हिन्दी गीतसंगीत सुन्ने आदत हटाउनु पर्छ। अनिमात्र विस्तारै विश्व संगीततार भन्न चाहन्छु।

सालमा उर्लेको थियो, उरालेको टूलो लगानीले शान्त पान्यो र आफैनै लागि सिंचाइ गरेर फसल फलाउँदैछ। भोका नेपालीका लागि लोकतन्त्र कौवालाई बेल पाकेन्दा भिन्न रहेन।

लोकतन्त्र हुनुपर्थ्यो दर्दशान्ति मलम। देशको दर्द र लोकको औँसु अर्काका भरिया नेताका लागि सुरु र सुन्दरी नाच भइरहेको देख्दा लाग्छ, लोकतन्त्रको दुरुपयोग गर्न दुशासन युग हो यो। कुनै कविले लेखेका थिए- जनता भनेका द्रौपदी हुन, दुर्योधनले जुवामा थाप्ने। हामी नेपाली यातिबेल द्रौपदीको नियतिमा छाँ।

लोकमैत्री भनेको जनताप्रतिको जिम्मेवारी, घोषणापत्रप्रतिको जवाफदेहीता हुनुपर्थ्यो। छैन, द्वन्द्व यही हो। तर्क, बित्क, बहस र सही निर्णय लोकतन्त्र हो, द्वन्द्व हिसा हो। लोकतन्त्रको जामा लगाएर बलात्कार, हत्या र हिसापर्व मच्चिरहेको छ। यो बाहमासे पर्को अन्त्य कहिले र कसले गर्ने ? नेपालका सामु जमिएको यो यक्ष प्रश्न हो। यो प्रश्नको समाधान खोज ढिला भए सुगररोगको क्रोनिक व्यास्तराजस्तो हुनेछ। यो स्थिति अवश्यम्भावी मृत्यु हो। मृत्यु अंगालेर पशुस्वरमा केहो सुखानुभूति हो यो ?

जनताका लागि लोकतन्त्ररूपी कालो पोते नपाउनेलाई तिलहरिको धोको मात्र हो। संवैधानिक शासन भनेर इयाली पिट्नेहरू पिटिरहेका छन्, इन्टरनेशनल क्राइसिस युपर्ले ब्रसेल्सबाट नेपालमाथि नै प्रश्नचिन्ह हलागेको रिपोर्ट सार्वजनिक गरेको पढ्दैनन्, वर्ल्ड बैंक र एडीबीको कहालीलाग्दा अर्थव्यवस्था र जनजीवनबारेको तथ्य पनि पढ्दैनन्, वैदेशिक रोजानारीमा गएका नेपाली युवायुवतीमाथि दासजस्तो व्यवहार गरिन्छ भन्ने विभिन्न निकायको रिपोर्ट पनि पढ्दैनन्। लोक सरकारको दुष्टिमा लोक भए न पढ्दैने हो, सत्ता र सम्पत्ति माथि मात्र नजर गाड्नेहरूलाई नागरिक जातासुकै मरुन, के मतलव ?

समुद्र शान्त हुन्चेल, रमाइलो लाग्छ। जब समुद्र उलिन्छ, सुनामी चल्छ र बितप्पा मच्चाउँछ। जनसमुद्र २०६३

लम्कान्छ नेपाली गीतसंगीत। अडियो र सिडि विवेशमा रेहेका नेपालीहरूलाई बिक्री गरेर पनि लाग्न उठाउँ र परिपाटीको अन्त्य भएको छ। अडियो सिडिको जमना समाप्त भएको छ। गायक कलाकारको आयस्रोतको माध्येम भनेकै देश, विवेशमा हुने स्टेज कार्यक्रम नै हो। गीत, संगीतको कुरा गर्नुपर्दा हामी हाम्रा भन्दा पनि अरुकैमा बढी प्रभावित हुन्छौ। यसो हुनुपा सरकारी त्वरबाट गीतसंगीतको बारेमा ठोस नीति बन्न नसक्नु र हाम्रो पनि कमजोरी रहनु जस्तो लाग्छ।

० केका लागि गीत गाउँनु हुन्छ ?

आत्मसन्तुष्टि र चर्चाको लागि नै गाउँनुको प्रमुख कारण भएपनि यस्ति नै सब थोक भने होइन। गीत, संगीतको माध्येमबाट समाज परिवर्तनको भूमिका निर्वाह गर्न सकियो भने पनि गीतसंगीतमा गरेको योगदान सहिमूल्यमा सार्थक हुन सक्छ भन्ने लाग्छ। घरपरिवारका सबै सदयले पूर्ण सहभोग गरिरहनु भएको छ। कसीको पाने सहयोग नहुँदो हो त म यो अवस्थामा पुने सक्ने थिएन। आभारी छु उहाँहरूको सहयोगको लाग्गि।

० केही हुन्ता पहिले अवार्ड प्राप्त गर्नु भएको थियो। गीतसंगीत नै राम्रो भएर पाउँनु भएको हो कि अन्य कुनै कारणले पाउँनु भी यसबारेमा के भन्न हुन्छ ?

आफ्झो सिर्जना आफुलाई राम्रो लागेमात्र हुन्दैन। अप मोतालाई चितवुभद्रो हुनुपर्छ। मलाई त थाहा पनि थिएन, आयोजक संस्थाले खबर गरेपछिमात्र चाल पाएँ। अवार्डहरू धेरै छन्। अवार्ड पाएँ भद्रैमा गीत राम्रो छ भन्न मिन्नैन। तर, अवार्ड आफैमा नराम्रो हैन। यसले मात्रालाई प्रोत्साहन गर्दछ, ऊर्जा भर्दै। यो संगीतको मञ्च हो, जहाँ पुरानाको समान हुन्छ, नयाँलाई प्रोत्साहन हुन्छ। अवार्डको बिषयमा विभिन्न टिकाटिपणी हुनेगर्दै कुनै पनि मात्रालाई नियन्त्रक रूपमा मुल्यांकन होस भन्ने मेरा मान्यता छु।

० यस क्षेत्रमा आउन चाहनेहरूलाई के भन्न चाहन्छु ?

बाहिरबाट हेर्दा जति सहज र सुन्दर क्षेत्र जस्तो लागेपनि गायन यात्रा निकै कठिन छ। प्रतिस्पर्धाको जमना छ। कोही एउटै गीतले लोकप्रिय बन्छ भने कोही वार्ताको संघर्षले पनि गुनामाको अवस्था छ। त्यसैले आमुमा प्रतिभा हुनुका साथै समयले पर्न साथ दिनुपर्छ सफल हुन्। जहाँसम्म गायन क्षेत्रमा आउने नयाँ भाइजाहीलाई के भन्न चाहन्छु भन्ने गीत, संगीत सम्बन्धित गर्ने जान हासिल गरेरमात्र आउनुहोस, निरन्तरता दिनुहोस, लहलहैको भरमा नआउनुहोस भन्न चाहन्छु।

समुदायमा सम्ब्य भएर उभिन सक्छ ?

यस्तो निर्लज्जता, अमानवीय, असम्भ आत्मक अब रोकिनुपर्छ। किन ०९७ साल आयो, सबैले बुझ्नुपर्छ, पढ्नुपर्छ। महादेवले पागलजस्तो भएर सतीदेवीको शब बोकेर हिँडेजसरी महारोग बोकेर बोकेर कठिन हिँडिरहने ?

नागपास अर्थात् उनान्स्यमा पुगेपछि जिरोमा भर्ने बिन्दु पनि हो। पहिलो लेगमा धेरेलु मैदानमा २-१ को जित हात पारेको सिटीले दोस्रो लेगमा डर्टमण्डको मैदान पनि उही नितिजा हात पारेको हो। जहाँ सिटीले एक गोलले पछि परेको स्थितिमा पुनरागमन गर्दै २ गोल गयो। जुँडे बेल्डिनलाई ५५००० मिनेटमा गोल गर्दै डर्टमण्डलाई अग्रता दिलाएका थिए। सिटीका लागि रियाद महारेजले ५५००० मिनेटमा धेरेला धेरानीबाट बराबरी गोल फर्काए। ७५००० मिनेटमा फिल फोडेनले गोल गर्दै जित दिलाए।

मंगलबार राति भएको खेलमा पिएसजीलो लेगमा धेरेलाई चितवुभद्रो हुनुपर्छ। गोलरहित बराबरीमा रोदै रियल समग्रमा ३-१को जितसहित समिफाइलनमा पुगेको हो। अब समिफाइलनमा रियल लिभरपुललाई गोलरहित बराबरीमा रोदै रियल समग्रमा ३-१को जितसहित समिफाइलनमा पुगेको हो। यस्तै रियलले च्याम्पियन्स लिगमा सन् २०६६ ३० पछि पहिले पटक गोलरहित बराबरी खेलेको हो। यस्तै रियलले च्याम्पियन्स लिग भने ३० औं पटक च्याम्पियन्स लिग र युरोपियन कपको समिफाइलनमा पुग्न सफल भएको छ।

यसेगरी पैप चार्टिङोलाको टिम स्यान्चेस्टर सिटी च्याम्पियन्स लिग फुटबलको समेफाइलनमा पुगेको छ। क्वार्टरफाइलनको दोस्रो लेगमा जर्मन क्लब बोर्सिया टर्डमल्डलाई उसकै मैदानमा २-१ले हराउँदै समग्रमा ४-०को जितसहित सिटी समिफाइलनमा पुगेको हो। पहिलो लेगमा धेरेलु मैदानमा २-१ को जित हात पारेको सिटीले दोस्रो लेगमा डर्टमण्डको मैदान पनि उही नितिजा हात पारेको हो। जहाँ सिटीले एक गोलले पछि परेको स्थितिमा पुनरागमन गर्दै २ गोल गयो। जुँडे बेल्डिनलाई ५५००० मिनेटमा गोल गर्दै डर्टमण्डलाई अग्रता दिलाएका थिए। सिटीका लागि रियाद महारेजले ५५००० मिनेटमा धेरेला धेरानीबाट बराबरी गोल फर्काए। ७५००० मिनेटमा फिल फोडेनले

● नयाँ वर्षमा एनसेलको

'डबल' योजना

एनसेलले नयाँ वर्षको अवसर पारेर डेटा प्याकको खरिदमा बोनसस्वस्य डबल डेटा भोलुम र हरेक रिचार्जमा बोनस डेटा भोलुम दिने भएको छ। कम्पनीले यस डेटा योजनाअन्तर्गत डेटा प्याकको खरिदमा उही शुल्कमा डबल डेटा भोलुम तथा ५० रुपैयाँ वा सोभन्दा माथिको रिचार्जमा बोनस डेटा भोलुम दिने योजना त्वाएको हो।

योजनाअन्तर्गत डबल डेटा भोलुम डेटा सापटी सेवामा पनि लागू हुने जनाइएको छ। डबल डेटा योजनाअन्तर्गत ग्राहकले ३० दिनदेखि १ दिनसम्मका विभिन्न डेटा प्याकमा पुराने शुल्कमा डबल डेटा भोलुमको फाइदा लिन सक्ने कम्पनीको भनाइ छ। ग्राहकले ४ सय ९९ रुपैयाँमा ३० दिन समयसीमा रहेको १० जिबी डेटा प्याकको खरिदमा थप १० जिबी डेटा बोनसस्वस्य प्राप्त गर्ने जनाइएको छ। बोनस डेटा पनि ३० दिनका लागि मान्य हुने कम्पनीले जनाएको छ। त्यस्तै, १ सय ३९ रुपैयाँमा १४ दिन समयसीमा रहेको २ जिबी डेटा प्याकको खरिदमा थप २ जिबी पाउने जनाइएको छ। ३ दिन समयसीमा रहेको ४०० एमबी डेटा प्याक र १ दिनको समयसीमा रहेको १५० एमबी डेटा प्याकमा पनि डबल डेटा भोलुम प्राप्त हुने कम्पनीले जनाएको छ।

डेटा सापटी सेवाअन्तर्गत ४० रुपैयाँमा ३०० एमबी डेटा खरिद गर्दा ६०० एमबी पाउने जनाइएको छ। यसबाहेक ५० देखि ११ रुपैयाँसम्मको रिचार्जमा एक दिनका लागि मान्य हुने ५० एमबी डेटा पाउने जनाइएको छ। १ सयदेखि ११ रुपैयाँसम्मको रिचार्जमा २०० एमबी, २ सयदेखि २ सय ९९ रुपैयाँसम्मको रिचार्जमा २०० एमबी र ३ सयदेखि ४ सय ९९ रुपैयाँसम्मको रिचार्जमा ग्राहकले ३०० एमबी डेटा बोनसका रूपमा पाउने कम्पनीले जनाएको छ। ५ सयदेखि १ सय ९९ रुपैयाँसम्मको रिचार्जमा ५०० एमबी डेटा तथा १ हजार रुपैयाँभन्दा माथिको रिचार्जमा १००० एमबी डेटा बोनसस्वस्य पाउने जनाइएको छ। योजना १४ वैशाखसम्म लागू हुने कम्पनीले जनाएको छ।

● नविल बैंकको कार्डमा

वैशाखभरि ७५ प्रतिशत छुट

नविल बैंकले नयाँ वर्ष २०७८ को अवसर पारेर कार्ड प्रयोग गर्ने ग्राहकका लागि विभिन्न छुट योजना ल्याएको छ। बैंकले कार्ड प्रोडक्टहरूमा विभिन्न छुट प्याकेजसहित 'दुक्क र दंग' नामक अफर ल्याएको हो। अफरअन्तर्गत बैंकले नविल आइकार्ड र नेपाली रुपैयाँ कारोबार हुने नविल क्रेडिट कार्डको सुविधा लिने ग्राहकलाई कार्ड जारी गर्दा लाग्ने शुल्कमा विशेष छुटको व्यवस्था गरेको जनाएको छ।

उक्त छुट अफर २०७८ वैशाख महिनाभरि रहने जनाइएको छ। बैंकको कुनै पनि शाखामा गई ग्राहकले नविल आइकार्ड र नविल ट्रेडिट कार्ड लिई अफरको फाइदा लिन सक्ने जनाइएको छ। सन् १९८४ देखि सञ्चालनमा आएको बैंकले देशभरमा १ सय ९९ शाखा, १ सय ८५ एटिएम, १ हजार ५ सयभन्दा बढी नविल रेमिट एजेन्टमार्फत सेवा दिँदै आएको जनाएको छ।

● जी मोटर्सको

ब्रान्ड एम्बेसडर प्रियंका

रेनो कारको काठमाडौं र भक्तपुरका लागि अधिकृत डिलर जी मोटर्स प्रालिले नायिका प्रियंका कार्कीलाई ब्रान्ड एम्बेसडरमा नियुक्त गरेको छ। जी मोटर्सका सञ्चालक कैलाशबाबु गेलाल र नायिका कार्कीबीच ब्रान्ड पर्वद्वनका लागि बुधबार सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षरसमेत भएको छ।

जी मोटर्सका सञ्चालक गेलालका अनुसार नायिका कार्कीले विशेषतः रेनो डस्टरलाई पर्वद्वन गर्नेछन्। यो सम्झौताबमोजिम नायिका कार्कीले ४ वर्षसम्म जी मोटर्सका प्रडक्टको क्रस प्रमोसन गर्नेछन्, साथै उनको फेसबुक र इन्स्टाग्रामबाट पनि प्रमोसन गर्नेछन् गेलालले भने यो हाम्रा लागि एकदम खुसीको क्षण हो। हामीले हाम्रा स्टार नायिकालाई ब्रान्ड प्रमोसनको सम्झौता गर्ने पाउँदा नेपाली चलचित्र क्षेत्रले पनि प्रगति गरेको आभाष भएको छ। उनका अनुसार चाँडै ने नेपाली बजारमा सार्वजनिक हुन लागेको रेनो सबकम्प्याक्ट जिप किंगरको पनि नायिका कार्कीले पर्वद्वन गर्नेछन्। जी मोटर्सको देशभर चारवटा आउटलेट रहेका छन्।

● नेपाल टेलिकमको

स्प्रिङ्ड अफर

नेपाल टेलिकमले नयाँ वर्ष २०७८ को अवसर पारेर विभिन्न प्याकेजसहितको स्प्रिङ्ड अफर

कपोरेट

सार्वजनिक गरेको छ। कम्पनीले चैत ३१ देखि ९० दिनसम्म लागू हुने गरी यसअधिको विन्चर अफरअन्तर्गतका प्याकेजमा थप सुविधासहित स्प्रिङ्ड अफर उपलब्ध गराएको हो।

कम्पनीले नयाँ वर्षको अवसरमा कम्पनीका मोबाइल ग्राहकका लागि प्रतिदिन ५०० एमबी डाटा २८ दिनसम्म प्रयोग गर्न सकिने गरी २ सय ९९ रुपैयाँमा १४ जिबी डाटा उपलब्ध गराउने जनाएको छ। स्प्रिङ्ड अफरअन्तर्गत नै १ सय २५ रुपैयाँमा सबै नेटवर्कमा १ जिबी र फोरजी नेटवर्कमा थप ३ जिबी गरी जम्मा ४ जिबी डाटा अफर ल्याइएको जनाइएको छ। ५ दिन प्रयोग गर्न सकिने यस अफरमा १ सय मिनेट कुराकानीसमेत गर्न सकिनुका साथै यो अफर २४सै घन्टा प्रयोग गर्न सकिने कम्पनीले जनाएको छ। यसका साथै, २ घन्टासम्म असीमित डाटा प्रयोग गर्न सकिने गरी ३० रुपैयाँको अर्को अफर पनि थप गरिएको कम्पनीले जनाएको छ। यो अफरमा २४सै घन्टा कुनै पनि समयमा उपयोग गर्न सकिने जनाइएको छ।

नयाँ वर्षको अवसरमा कम्पनीका जिएसएम मोबाइल ग्राहकहरूका लागि जम्मा २ सय ८० रुपैयाँमा २८ दिनसम्म प्रयोग गर्न सकिने ४ जिबी डाटा ल्याक अफर पनि ल्याइएको कम्पनीले जनाएको छ। यो प्याकअन्तर्गत लिइएको ३ जिबी डाटा जुनसुकै समयमा र नेटवर्कमा प्रयोग गर्न सकिने जनाइएको छ। त्यस्तै, डाटा प्याकअन्तर्गत नै १५ रुपैयाँमा ५५ जिबी डाटा प्रयोग गर्न सकिने अफर पनि उपलब्ध रहेको जनाइएको छ। यो प्याक ७ दिनसम्म २४सै घन्टा प्रयोग गर्न सकिने कम्पनीले जनाएको छ।

● नेपाल बंगलादेश बैंकद्वारा

१५ लाख रुपैयाँको दुर्घटना बिमा भुक्तानी

नेपाल बंगलादेश बैंकले कर्मचारी बचत खाता खोल्ने ग्राहकको सुरक्षाका लागि गरिएको दुर्घटना बिमाबापत दाबी परेको १५ लाख रुपैयाँ भुक्तानी गरेको छ। बैंकले ग्राहक भोजबाहुर बस्नेतको मृत्यु

भएपछि बिमा रकम उनकी श्रीमती पार्वती बस्नेतलाई प्रदान गरेको हो। भोजबाहुर बस्नेतले प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रमको श्रमिक भई काम गर्दा बाह्यबिसे शाखामा खाता खोली कारोबार गर्दै आएको बैंकले जनाएको छ। बिमा रकमको चेक बैंकका नायब प्रमुख कार्यालयी अधिकृत सुरेन्द्रभूषण श्रेष्ठले मृतककी पत्नीलाई हस्तान्तरण गरेको जनाइएको छ। बैंकले देशभरमा १९ शाखा, ७ एकसेन्टनसन काउन्टर तथा ८१ एटिएममार्फत बैंकिङ सुविधा दिँदै आएको जनाएको छ।

● बिमा समितिले गच्छे एकल भुक्तानी बिमालेखमा कडाइ

बिमा समितिले एकल भुक्तानी बिमालेखमा कडाइ गरेको छ। केही दिनअघि सञ्चालनमा रहेका १९ जीवन बिमा कम्पनीहरूलाई पत्राचार गर्दै समितिले कम्तीमा तीन वर्षसम्म यस्तो बिमालेख समर्पण नगर्न निर्देशन दिएको हो। सो अवधिसम्म यस्तो बिमालेखको धितोमा कर्जा जारी गर्न नपाइने व्यवस्थासमेत समितिले गरेको छ।

गत १७ असारबाट जारी भएको यस्तो बिमालेखमा नयाँ व्यवस्था लागू हुनेछ। एकल बिमामा एकैपटकमा सबै रकम भुक्तानी दिन सकिने व्यवस्था पनि छ; बिमा समिति अध्यक्ष सूर्यप्रसाद सिलवालले भने, 'यसमा बिमाक रकमको सीमा पनि लगाउनुपर्ने पनि देखिएको छ।' समितिका अनुसार विदेशबाट फर्किएकाहरूमा यो बिमालेख बढी लोकप्रिय छ। करिब १० लाखदेखि १ करोडसम्म बिमाक रकम रहने गरी यस्तो बिमालेख जारी गरिएको हुन्छ। एकल बिमालेखमा सम्पति शुद्धीकरणलगायतका विषय पनि जोडिएकाले समितिले यसमा सूक्ष्म निगरानी गरिएको सिलवालले बताए। कम्पनीहरूले व्यवसाय उच्चदरमा वृद्धि भएको देखाउनसमेत अहिले यस्तो बिमालेख सहयोगी हुने गरेको छ। अभिकर्ताहरूले एकल भुक्तानी बिमा गराउने र एक वर्षमै समर्पण गर्न लगाउने वा बिमालेखको धितोमा कर्जा दिने प्रवृत्ति भौलाएपछि यो प्रवृत्तिलाई रोकन खोजिएको हो। सामान्यतया एकल भुक्तानी बिमालेखमा बिमा अभिकर्ताहरूले कमिसन

नपाइने भए पनि यसलाई समेत प्रथम बिमाशुल्क मानेर ६ प्रतिशत कमिसन र १८ प्रतिशतसम्म इन्सेन्टिम दिने गरिएको छ।

● चेम्बर अध्यक्षमा

राजेन्द्र मल्ल

चेम्बर आन्दोलनको सबैभन्दा पुरानो संस्था नेपाल चेम्बर अफ कमर्सको अध्यक्षमा राजेन्द्र मल्ल निर्विरोध निर्वाचित भएका छन्। कार्यसमितिका निर्वाचित सदस्यहरूको शुक्रबार बसेको प्रथम बैठकले मल्को नेतृत्वमा पदाधिकारी चयन गरेको हो। उनी यसअधि चेम्बरको विरिष उपाध्यक्ष थिए। चेम्बरको विधानअनुसार निर्वाचित सदस्यहरूबाट अध्यक्षसहित पदाधिकारी निर्वाचित गर्ने व्य

दाहललाई...

बन्न अनुनय विनय गरिरहेका छन् । यदि देउवा प्रधानमन्त्री बन्न असहमत भएको खण्डमा आफ्नो पार्टीको नेतृत्वमा सरकार निर्माण गर्न जसपालाई समर्थन गर्न आग्रह गरिरहेका भएपनि जसपाका राष्ट्रिय अध्यक्ष महन्थ ठाकुर र वरिष्ठ नेता राजेन्द्र महतो भने आफ्ना मुदा र माग प्रधानमन्त्री ओलीले पूरा गर्ने प्रक्रियामा रहेकाले ओलीलाई नै समर्थन गर्नुपर्ने बताउँदै आएका छन् । माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले जसपाका अध्यक्ष ठाकुर र महतोलाई सहमत गराउन पटक पटक भेटघाट गरेपनि उनी सफल भएका छैनन् । ठीक त्यसैबेला प्रधानमन्त्री ओलीले संसदबाटै एमसीसी पारित गराउनुपर्ने बताएपछि ओलीको त्यो भनाईलाई काँगेसका सभापति देउवाले समर्थन गर्दै आएका छन् ।

एमसीसीलाई संसदबाट पारित गराउनुपर्नेमा नेकपा एमाले र नेपाली कांग्रेसको मुद्दा मिलेको छ । कांग्रेसका सभापति देउवाले माओवादी

जसपा...

संसदको प्रमुख विपक्षी दल नेपाली कांग्रेसका सभापति शेर बहादुर देउवा यतिबेला आफ्नो नेतृत्वमा सरकार बनाउनु भन्दा ताजा जनादेशमै जानुपर्ने पक्षमा देखिएका छन् भने जसपाका अध्यक्ष महन्थ ठाकुर पनि त्यही पक्षमा रहेका छन् । देउवाले आफ्नो नेतृत्वमा सरकार निर्माण भएपनि ३० दिन भित्रमा विश्वासको मत लिन सक्ने अवस्था नदेखेकै कारण उनी सत्ताको नेतृत्व गर्न तयार देखिएका छैनन् । यदि देउवाले सरकारको नेतृत्व गरेपनि विश्वासको मत लिन नसकेको खण्डमा संविधान अनुसार फेरी केपी ओली नै प्रधानमन्त्री बन्न

सत्यर्थन...

भएको नेपाल कन्युनिष्ट पार्टीको दर्ता नै खारेज गरिदिएपछि नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र अलग अलग अस्तित्वमा आएका छन् । माओवादी केन्द्रले प्रधानमन्त्री केपी ओलीलाई दिएको समर्थन आजसम्म फिर्ता लिन सकेको छैन । तर उसले प्रधानमन्त्रीको राजिनामा माग गरिरहेको छ । कानुनी रूपमा केपी ओली नेतृत्वको सरकार अहिले पनि स्पष्ट बहुमतको रहेको छ । माओवादी केन्द्रले सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता नलिएसम्म प्रधानमन्त्रीको राजिनामाको माग गर्नु हास्यास्पद मात्र हो । संसदको प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली काग्रेसका सभापति शेर बहादुर देउवालाई प्रधानमन्त्री बन्न अद्यक्ष दाहालले अनुनय विनय गरिरहेका भएपनि देउवाले प्रधानमन्त्री बन्न खासै चासो देखाएका छैनन् । देउवाले चासो नदेखाएपछि

जसपाको सर्त...

गर अनि हामी निर्णय गर्दैं। आज पनि माओवादी केन्द्रका नेताहरु केही दिनमा अविश्वासको प्रस्ताव आउँछ भनिरहेका छन्। चैत ५ मा ल्याउने भनिएको अविश्वासको प्रस्ताव महिनादिनमा पनि ल्याउन नसक्नले केपी ओली आज

पनि बहुमतको प्रधानमन्त्री
बहुमतको प्रधानमन्त्रीलाई राख
देउ, राजीनामा देउ भन्नु आफैमै
हो । यसेबैच सरकारले जा
मागहरू जेलमा रहेका कार्यक
रेशम चौधरीजस्ता नेतालाई
गर्नेतिर होमवर्क सुरु भएको
भएको छ ।

छु भनेर ।
प्रतिनिधिसभा पुर्नस्थापना भएको दुई महिने पुग्न लाग्दा समेत बैकल्पिक सरकार बन्न सकेको छैन । कांग्रेस, माओवादी केन्द्र र जसपा पनि आन्तरिक द्वन्द्वमै रहेका छन् । माओवादी केन्द्रलाई कांग्रेस र जसपालाई मिलाएर मात्र सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिने भनिरहेको भएपनि जसपा एकजुट नभएसम्म नयाँ सकार निर्माण नहुने भएकाले प्रतिनिधिसभा विघटन सही थिए भने प्रमाणित हुँदै गएको छ । माओवादी केन्द्र र उपेन्द्र यादव, बाबुराम भट्टराईको अग्रहलाई कांग्रेसका साभापति देउवाले वेवास्ता गर्दै पहिल गर्नितीय हिसाब लिएर आउन उनीहरूलाई आग्रह गरेका छन् । जसपाले एकै मत बनाउन नसक्ने अवस्था देखिएकोले देउवा प्रधानमन्त्री बन्न तयार देखिएका छैनन् । जसपाका नेता महतोले त माओवादीले समर्थन फिर्ता नलिएको र संसदमा अविश्वासको प्रस्ताव पनि नआएकोले सङ्कबाटै सत्ता बदल्ने भनेने निर्णय हुन नसक्ने बताइरहेकाले दाहाललाई अर्को भडका लागेको छ ।

निर्वाचनकै पक्षमा देखिएका छन् । पछिल्ले
समयमा जनता समाजवादी पार्टीले सरकारसँग
केही माग राखेको छ । सरकारले तत्काल केही
मागहरू पूरा गरिदिएको खण्डमा उसले ओली
नेतृत्वकै सरकारलाई समर्थन गर्न सक्छ अथवा
चुपचाप रहेर मौन बस्न सक्छ वा सरकार
र काग्रेस माओवादी केन्द्र दुवैलाई समर्थन
नगरी तटस्थ बन्न सक्छ त्यसबेला न त नयेँ
सरकार निर्माण हुन्छ न त ओली सरकारले
बहुमत नै कायम गर्न सक्छ । त्यसबेला फेरि
प्रतिनिधिसभाको विघटनको बाटो खुल्छ र नयेँ
निर्वाचनको मिति तोकिन्छ । अहिले आवश्यकता
भनेको ताजा निर्वाचन नै हो भन्ने त्यसबेल
प्रमाणित हुनेछ ।

तिहाईको कम्युनिष्ट सरकार ढालेर सकडबाटै प्रधानमन्त्री बनिदिनु पन्थो भन्दै विनिपत्र हाल्लै हिङुको औचित्य देखिँदैन । माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकलम दाहालले यस अधि प्रायः सबै दलका नेताहरूलाई धोका दिँदै आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्दै आएका हुनाले उनलाई अन्य दलका नेताहरूले पत्त्याउन सकेका छैनन् । त्यही कारण देउवाले प्रधानमन्त्री बन्न अस्वीकार गरिरहेका छन् । संसदको गणितीय हिसाब अनुसार जनता समाजवादी पार्टीले साथ नदिएसम्म नयाँ सरकार निर्माण हुन सक्दैन । नयाँ सरकार पनि निर्माण नहुने र माओवादीले सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिएको खण्डमप्रधानमन्त्रीले विश्वासको मत पनि लिन नसक्दै अवस्था सिर्जना हुने भएकाले फेरी संसदको तुलो दलका नाताले ओली नै प्रधानमन्त्री बन्न सक्छन् । उनले नै चुनाव गराउन सक्ने सम्भावना समेत बढेको छ ।

भारतभरि...

भारतीयहरूले त सम्मानमात्र होइन, पूर्व राजाको खुद्दासमेत ढोगेर कृकृ वृकृ भएका दृश्यहरू पनि देखिए । भारतका हिन्दुस्तान टाइम्स, टाइम्स अफ इण्डियाजस्ता नामी पत्रिकाहरूले समेत पूर्व राजाको कुम्भ मेले र भारतीय नेताहरूको भेटवार्तालाई प्रमुख समाचार बनाएका छन् भारतले गरेको यो उच्च सम्मानको धार्मिकमात्र होइन, राजनीतिक अर्थमा पनि हेर्न थालिएको छ ।

साधव..

नेतृत्वको सरकारले जनताले चाहेजस्ति काम गर्नुपर्ने नसकेको सत्य वास्तविकता भएपनि सरकारले कामै गरेको छैन भन्ने होइन । विकास निर्माणका कार्यहरू भएका छन्, भूकम्पबाट ध्वस्त भएका संरचनाहरू निर्माण भएका छन् भने कतिपय निर्माणधिन अवस्थामै रहेका छन् । कोरोना भाइरसका कारण सरकारले आफ्नो ध्यान कोरोना भाइरसलाई नियन्त्रण गरी जनताका ज्यान बचाउने कार्यमा लगाउनु परेकोले अन्तर्राष्ट्रीय सरकारको ध्यान जान नसकेको जस्तै देखिएको छ । विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरसलाई रोक्न सरकारले निकै राम्रो प्रयास गरिरहेको छ । विकसित मुलुकहरूले गर्न सक्ने जस्ति काम सरकारले गरेको विश्व स्वस्थ संगठनले नै जनाईसकेको छ ।

तत्कालिन नेकपाभित्रको आन्तरिक द्वन्द्वले गर्दा द्वन्द्व व्यवस्थापन गर्न मै प्रधानमन्त्रीको समय वितेको जस्तो देखिएको थियो । तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रको एकीकरण पश्चात् एक वर्षसम्म सरकारले सन्तोषजनक रूपमा काम गरेको भएपनि त्यसपछि नेकपा एमालेमा भएका गुट उपगुटहरूकै कारण सरकार अलमलमा परेको थियो । पार्टीभित्र बहुमत र अल्पमत भन्दै पार्टीका दुई अध्यक्ष मध्येका एक पुष्टकमल दाहालले पार्टीका वरिष्ठ नेता माधव नेपाल सहितका अन्य केही नेताहरूको समर्थन लिएर पार्टी अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री ओलीलाई पार्टीको साधारण सदस्य समेत नरहेन गरि दाहाललाई छोडेर नेकपा एमालेमा प्रवेश गरेका छन् । माधव नेपाल सहितका अन्य केही नेताहरू माओवादी केन्द्रमा सहभागि हुन सक्ने भएपनि उनीहरूको सांसद पद गुम्ने डरले गर्दा कानुनी रूपमै नेकपा एमालेमै रहेर आफै अध्यक्षको नेतृत्वमा सरकारका विरुद्ध खनिएका छन् । माओवादी केन्द्र छोडेर नेकपा एमालेमा गएका नेताहरूले सांसद पद नै गुमाएर दाहाललाई छोडे तर माधव नेपाल समूहले सांसद पद गुम्ने डरले नेकपा एमालेलाई छोडन सकेका छैनन् भने उनीहरूको साँठगाँठ भने दाहालसँगै रहेको छ । माधव नेपालले उठाउँदै आएको विधि विधान र पद्धति भनेको यहि होला कि ?

दाहालकै..

पुन्याएका थिए । दाहालले नेकपा एमालेभित्र खेलेर त्यसको फाइदा उठाउन खोज्दा अहिलेको अवस्था सिर्जना भएको हो ।

प्रधानमन्त्री केपी ओलीले माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाललाई आफूलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिन चुनौती दिएका छन् । कानुनी रूपमा अहिले पनि माओवादी केन्द्रले ओली नेतृत्वको सरकारलाई समर्थन दिएको छ । तर किन दाहालले सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिन सकिरहेका छैन् त ? माओवादी केन्द्रले सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिएको खण्डमा ओली सरकार अल्पमतमा पर्ने निश्चित छ । प्रधानमन्त्री ओलीले समर्थन फिर्ता लेउ राजिनमा दिन्छु भनिरहेका छन् । तर दाहालले लाजै पचाएर सत्तारूढ दलकै हैसियतमा बसिरहेका छन् । एकातिर प्रधानमन्त्रीको राजिनमा पनि माग्ने अनि अर्कोतिर आफैले दिएको समर्थन पनि फिर्ता लिन नसक्ने अनि सत्तारूढ दलकै हैसियतमा पनि रहिरहने यो कस्तो नैतिकता ? नयाँ सरकार निर्माण गर्न पनि नसक्ने अनि दिनहुँ प्रधानमन्त्रीको राजिनमा माग्दै हिज्ञे ? यदि दाहालमा तागत भए प्रधानमन्त्री ओलीका विरुद्ध ससदमा अविश्वासको प्रस्ताव राखेर

विद्युतीय कारोबारलाई विश्वसनीय, कानुन सम्मत र सुरक्षित बनाउन विद्युतीय हस्ताक्षरको प्रयोग गरौं ।

नेपाल सरकार

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मंत्रालय

सञ्चना तथा प्रसारण विभाग